

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

w Gimnazjum im. Marii Dąbrowskiej w Komorowie

Rok szkolny 2015/2016

CELE OGÓLNE

1. Działania chroniące przed patologią
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom: alkohol, nikotyna, narkotyki, media
3. Przeciwdziałanie agresji i przemocy
4. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych
5. Tworzenie zdrowej atmosfery wokół dziecka
6. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole
7. Wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju młodego człowieka jako jednostki zdolnej do życia w ramach różnych wspólnot

Głównym zadaniem szkoły w realizacji założonych celów jest:

- zachęcanie uczniów do pokonywania trudności,
- pokazywanie, jak mogą to zrobić,
- wskazywanie różnych rodzajów aktywności przydatnych dla wszechstronnego rozwoju,
- kształtowanie postawy optymistycznej i akceptującej siebie.

REALIZATORZY SZKOLNYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy przy współpracy z rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka.

1. Dyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:

a) dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych, (nadzoruje, wyznacza odpowiedzialnych za realizację).

2. Pedagog, jako realizator działań profilaktycznych:

- a) organizuje działania i poszczególne programy profilaktyczne wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktyki,
- b) koordynuje ich realizację.

3. Nauczyciel – wychowawca jako realizator działań profilaktycznych:

- a) podejmuje systematyczne działania profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców,
- b) jest wzorem konstruktywnych zachowań itp.

4. Rodzice/ opiekunowie jako realizatorzy działań profilaktycznych:

- a) aktywnie współpracują ze szkołą,
- b) biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu profilaktyki,
- c) uczestniczą w psychoedukacyjnych spotkaniach przewidzianych w Szkolnym Programie Profilaktyki.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Policją, Kuratorem Sądowym, Prokuraturą, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komórką ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pielęgniarką szkolną i innymi w zależności od potrzeb.

Założenia programowe

Główne zagrożenia, które w sposób ciągły towarzyszą młodzieży to: łatwy dostęp do środków uzależniających, co powoduje:

- palenie papierosów
- spożywania alkoholu
- próby używania narkotyków

Młodzież coraz częściej korzysta z mediów, tj: Internet, gry komputerowe, co stwarza zagrożenie uzależnieniem.

- wagary
- kradzieże
- przemoc, cyberprzemoc, agresja

Celem działań wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców jest pełne włączenie się w działania wychowawcze i zapobiegawcze, aby prawidłowo:

1. Zdiagnozować problemy młodzieży
Współdziałający: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, wychowawcy, Zespół Wychowawczy (spotykający się regularnie raz w miesiącu), rodzice, pedagog szkolny, psycholog szkolny.
2. Prowadzić profesjonalne działania wychowawczo-profilaktyczne wykorzystując:
 - przedmioty
 - ścieżki edukacyjne, a zwłaszcza wychowanie do życia w rodzinie
 - godziny z wychowawcą klasy
 - zajęcia pozalekcyjne – wycieczki, wyjazdy do kina, teatru, udział w pracy kół zainteresowań, korzystanie z pracowni internetowej i czytelní
3. Pracować nad stworzeniem atmosfery sprzyjającej poczuciu bezpieczeństwa, opartej o serdeczne, przyjazne stosunki
4. Budować wzajemne zaufanie i poczucie własnej wartości u każdego ucznia
5. Pomagać uczniom w rozpoznawaniu stresu i radzenia sobie z nim
(spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym)
6. Opieka nad uczniem wagarującym
Realizacja:
 - rozpoznawanie indywidualnych potrzeb ucznia oraz analiza przyczyn wagarowania w układzie wychowawca - uczeń – rodzice,
 - współpraca z domem rodzinnym w celu przepływu szybkiej informacji między szkołą a rodzicami,
 - powiadamianie pedagoga szkolnego przez wychowawców i rodziców o wagarach ucznia
 - diagnoza ucznia w poradni specjalistycznej
7. Zapobieganie kradzieżom na terenie szkoły
 - uczniowie są moralnie zobowiązani do pomocy w ujawnianiu sprawców kradzieży
 - aby zapobiegać kradzieżom w szatni, panie woźne i sprzątaczkí mają obowiązek bezwzględnie przestrzegać zakazu przebywania uczniów w szatni w czasie trwania lekcji, w bibliotece szkolnej, a także kontrola zachowania uczniów w szatni podczas przerw.
8. Opracowanie procedury reagowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy
 - udzielanie wsparcia ofierze przemocy (dyrektor szkoły, pedagog szkolny, psycholog, wychowawca, nauczyciele).
 - zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
 - wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.
9. Dbanie o bezpieczeństwo uczniów w czasie przerw między lekcyjnych,
 - dyżury nauczycieli na boisku szkolnym i wokół budynku szkolnego
 - kontrolowanie toalet przez nauczycieli dyżurujących na korytarzach szkolnych
 - wyciąganie konsekwencji karnych wobec uczniów palących papierosy

Działania profilaktyczne będą realizowane w następujących blokach:

I. Informacje dotyczące środków uzależniających i mechanizmów uzależnień:

- A. informacje o alkoholu i środkach odurzających
- B. informacje o mechanizmach uzależnienia
- C. informacje o osobach uzależnionych

II. Informacje służące podejmowaniu racjonalnych decyzji w sprawie

palenia papierosów, spożywania alkoholu i używania narkotyków, w tym kierowanie się własnym zdaniem w sytuacji presji grupy .

Realizacja:

- prowadzenie przez wychowawcę klasy rozmów uświadamiających
- prelekcje i warsztaty organizowane w szkole przez specjalistów w danej dziedzinie – „Program NOE” , „Debata”, warsztaty dla uczniów klas pierwszych „ Przeciwdziałanie problemom dorastania – zapobieganie uzależnieniom”, warsztaty „Zachowania agresywne w naszym otoczeniu – radzenie sobie z problemem”, warsztaty „ Cyberprzemoc, jako przyczyna i skutek sięgania po narkotyki”, „Budowanie zespołu klasowego, jako forma przeciwdziałania izolacji uczniów i ucieczek w używki”.
- rozpowszechnianie wśród uczniów materiałów audiowizualnych (pedagog szkolny, psycholog, wychowawca).
- promowanie zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia, warsztaty „ Profilaktyka HIV/AIDS oraz ryzykowne zachowania seksualne pod wpływem środków zmieniających świadomość.
- pogadanki i warsztaty profilaktyczne dla rodziców uczniów prowadzone przez wykwalifikowanych psychologów, terapeutów np.: „ Budowanie prawidłowej komunikacji z dzieckiem – Firma „Perspective”, „umiejętności wychowawcze – komunikacja między rodzicem, a dzieckiem”, „Zachowania agresywne u naszych dzieci spowodowane używkami”, „Jak rozmawiać ze swoim dzieckiem i motywować je do działania”, Warsztaty dla nauczycieli np.: „Stres nauczycieli pod kontrolą”, „Motywowanie ucznia”, „Cyberprzemoc psychologicznie”.

Zajęcia te mają pomóc uświadomić młodzieży mechanizm namawiania , zmniejszyć lęk przed odmawianiem (program – „Jak oprzeć się presji grupy”, „Debata”, „NOE”, współpraca z Katolickim Stowarzyszeniem Antynarkotycznym „KARAN”), mają też pomóc rodzicom i nauczycielom w komunikowaniu się z dziećmi, w rozumieniu problemów wieku dorastania i jak reagować w przypadku agresji dziecka.

III. Umiejętności służące radzeniu sobie z problemami, a w tym:

- A. wzmocnienie pozytywnego obrazu samego siebie,
- B. zwiększenie samoświadomości – wglądu we własne potrzeby i przeżycia,
- C. odreagowywanie napięć emocjonalnych,
- D. budowanie udanych relacji z innymi ludźmi i rozwiązywanie typowych dla danego wieku problemów interpersonalnych .
- E. kształtowanie wzorców „zdrowego” życia i spędzania czasu wolnego (udział w programie „Trzymaj formę” pilotowanym przez SANEPID, szkolna olimpiada promująca zdrowy styl życia zorganizowana przez nauczycieli wychowania fizycznego), coroczny festiwal zdrowej żywności

Docenianie wartości „zdrowego” życia i dbanie o siebie , swoje samopoczucie , swoje zdrowie , ma profilaktyczne znaczenie wobec picia alkoholu, palenia papierosów i zażywania narkotyków , które są działaniami silnie autodestrukcyjnymi.

IV. Umiejętność radzenia sobie z agresją i przemocą wobec siebie i innych.

A. przygotowanie młodzieży do radzenia sobie z przemocą,
Realizacja:

- organizowanie dla uczniów klas pierwszych warsztatów i integracyjno-adaptacyjnych przy udziale wychowawcy klasy (prowadzi pedagog lub psycholog szkolny, współpraca z psychologami firmy „Perspective” – program „Trud dorastania”)
- omawianie na godzinach wychowawczych tematyki dotyczącej przemocy (wychowawcy)
- organizowanie pogadek na temat bezpieczeństwa i skutków demoralizacji, prowadzonych przez przedstawicieli policji, straży miejskiej, kuratorów sądowych (warsztaty „Odpowiedzialność karna nieletnich”).
- rozpowszechnianie wśród uczniów materiałów informacyjnych dotyczących miejsc, w których można uzyskać pomoc w sytuacjach trudnych,
- uświadomienie uczniom kogo mogą poinformować w razie doznania przemocy lub agresji ze strony kolegów (wychowawca, pedagog szkolny, psycholog, dyrekcja szkoły).
- organizowanie edukacji społeczno – prawnej (uczeń ma świadomość odpowiedzialności przed prawem i współodpowiedzialności za spokój i porządek publiczny (spotkania z funkcjonariuszami Wydziału Prewencji)
- organizowanie apeli i gazetek szkolnych pod hasłem „stop przemocy”.

B. opanowanie metod radzenia sobie z własną agresją,

- rozmowy z młodzieżą na godzinach wychowawczych (pedagog, psycholog szkolny, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Poradnią Zdrowia Psychicznego),
- uświadomienie młodzieży jak obchodzą się ze złością, która jest podstawowym uczuciem każdego człowieka,
- ukazanie społecznie akceptowanych sposobów wyrażania złości,
- prezentacja budowy komunikatu „ja” (wykorzystanie programu „Spójrz inaczej”).

C. uświadomienie całej społeczności szkolnej (uczniom, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły) zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych (internet, telefony komórkowe). Zorganizowanie warsztatów dla dzieci na temat „Cyberprzemoc, jako przyczyna i skutek sięgania po narkotyki” i dla rodziców „Cyberprzemoc, a nasze dzieci”,

D. wyposażenie młodzieży w proste techniki radzenia sobie z atakami ze strony innych (nauczyciele wf-u),

E. kształtowanie aktywnych postaw w życiu,

F. kształtowanie asertywnej postawy wobec innych ludzi – program „Jak oprzeć się presji grupy”, „Spójrz inaczej”.

Celem tych zajęć jest wyposażenie młodzieży w jak najwięcej umiejętności dających im możliwość radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, zmniejszenie niepokoju i napięcia dzięki stosowaniu aktywnych metod uczenia się, odwołujących się wprost do aktualnych doświadczeń ucznia.

V. Promocja zdrowia i zapobieganie chorobom

- A. rozwijanie i utrwalanie prozdrowotnych przyzwyczajeń, kształtowanie nawyków w zakresie higieny osobistej (ciała, włosów, odzieży, bielizny - pielęgniarka szkolna, przedmiot – przystosowanie do życia w rodzinie)
- B. promowanie aktywnego stylu życia, rozwijanie aktywności i sprawności fizycznej:
 - preferowanie form aktywnego wypoczynku, propagowanie i rozwój

- sportu szkolnego (nauczyciele wf-u – szkolna olimpiada promująca zdrowy styl życia, udział w programie „Trzymaj formę” przy współpracy z Sanepidem).
- C. zapobieganie wypadkom i urazom w środowisku domowym i nauki
- D. przybliżenie młodzieży i rodzicom problemu anoreksji, bulimii i wewnętrznego przymusu nadmiernego jedzenia (pogadanki, prelekcje, współpraca z Sanepidem)
- E. profilaktyka AIDS, rozwijanie tolerancji i empatii (szkolenie dla uczniów gimnazjum „ żyję bez ryzyka AIDS „ – pielęgniarka szkolna, Sanepid, program „Trud dorastania” – firma Perspective , zorganizowanie warsztatów profilaktyka HIV/AIDS oraz ryzykowne zachowania seksualne pod wpływem środków zmieniających świadomość.

Sposoby osiągnięcia celów:

- spotkania z psychologiem szkolnym i w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
- spotkania z przedstawicielem Policji z wydziału ds. walki z narkotykami,
- spotkania z policjantami na temat agresji, przestępstw i ich skutków,
- zajęcia praktyczne z prozdrowotnego żywienia rodziny na temat przyczyn i skutków zaburzeń łaknienia typu: anoreksja, bulimia,
- promowanie zdrowego stylu życia psychicznego i zdrowotnego w ramach lekcji wychowania fizycznego, wycieczek i pracy kół zainteresowań, (festiwale zdrowej żywności, kuchnie z różnych stron świata, konkursy międzyklasowe)
- udzielanie młodzieży i ich rodzicom informacji o dostępnych formach porad i konsultacji udzielanych przez specjalistów – psychologów , lekarzy,
- rozwiązywanie zagadnień związanych z seksualnością człowieka w ramach przedmiotu ”przygotowanie do życia w rodzinie”,
- przygotowanie do świadomego korzystania ze środków multimedialnych (uzależnienie od komputera) w ramach lekcji informatyki,
- prowadzenie działalności edukacyjnej przez bibliotekę szkolną polegającej na odpowiednim doborze poradników, informatorów, artykułów.

Zobowiązania

1. Rodzice zobowiązani są do:
 - a. kontroli realizacji obowiązku szkolnego swojego dziecka,
 - b. stałej współpracy z wychowawcami,
 - c. uczestnictwa w życiu szkoły i klasy,
 - d. aktywnego udziału w zebraniach klasowych, konsultacjach, imprezach szkolnych,
 - e. natychmiastowego informowania o występowaniu niepożądanych zjawisk czy zachowań w szkole,
2. Nauczyciele zobowiązani są do:
 - a. doskonalenia osobowego i zawodowego, do prowadzenia działalności profilaktycznej
 - b. informowanie uczniów na godzinach wychowawczych o obowiązujących regułach zachowań, o sankcjach za łamanie norm,
 - c. zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole poprzez sumienne i rzetelne wypełnianie dyżurów,
 - d. obowiązkowego zgłaszania pedagogowi, psychologowi szkolnemu lub dyrekcji szkoły faktów zaistnienia niepożądanych zachowań,
 - e. nie lekceważenia nawet najmniejszych sygnałów dotyczących przemocy.
3. Uczniowie zobowiązani są do:
 - a. przestrzegania regulaminu szkoły
 - b. zgłaszania wszelkich aktów przemocy i niepożądanych zjawisk i zachowań występujących w szkole; zgłaszanie może być anonimowe przez tak zwaną

„pocztę zaufania”,

c. nie zgadzanie się na otaczające zło.

Proponowane działania mają charakter profilaktyki z elementami wczesnej interwencji i są zintegrowane ze szkolnym programem nauczania i wychowania.

Pozyskiwanie sojuszników wspierających realizację zadań programu profilaktycznego :

- ścisła współpraca nauczycieli , wychowawców i dyrektora szkoły z rodzicami,
- współpraca z poradniami specjalistycznymi , pracownikami socjalnymi , policją , sądem , władzami gminy , ośrodkami zdrowia i innymi instytucjami .

Pozyskiwanie sponsorów dla akcji charytatywnych, imprez szkolnych i lokalnych oraz innych działań wynikających z założeń programu profilaktyki.

- Utworzenie zespołu doradczego w naszej szkole wspierającego zadania profilaktyczne szkoły (dyrektor szkoły , przedstawiciele rodziców, pedagog szkolny , psycholog , przedstawiciel sądu lub policji , pracownik socjalny).

Realizacja programu profilaktyki w gimnazjum podlegać będzie monitoringowi i ewaluacji :

- ankiety,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- sprawozdanie wychowawców z realizacji programów wychowawczych,
- obserwacje .

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI W GIMNAZJUM W KOMOROWIE

Program profilaktyki powstał na podstawie :

- ❑ Rozporządzenia MENiS z dnia 31.01.2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- ❑ Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994r.
- ❑ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r. z późniejszymi zmianami.
- ❑ Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r.
- ❑ Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 09.11.1995r.
- ❑ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17.11.2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach – szkołach i placówkach (Dz.U. z dnia 2.12.2010)
- ❑ Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25.06.2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i i młodzieżą.
- ❑ Narodowego Programu Zdrowia
- ❑ Statutu Gimnazjum
- ❑ Programu wychowawczego